

JAK EFEKTIVNĚ VYUŽÍT RVP PV V PRAXI

MGR. PAVLÍNA POKORNÁ

VŠÍMEJTE SI TÉ FILOZOFIE

Radost

Štěstí

Empatie

Respektující přístup

Respekt k individualitě a jedinečnosti každého z nás

Přizpůsobit potřebám dítěte

Přizpůsobit potřebám svým

Demokratický přístup

Vzdělávání bez smutku

Vzdělávání bez chaosu

Přirozeně, plynule a volně

I když se zdá, že se všechno jen rozpadá,
ve skutečnosti přitom vše zapadá na to správné
místo.

Důvěřujte procesu, kterým
procházíte.

— NEALE DONALD WALSH

Simple Reminders

FILOZOFIE

**UČITEL JE
V ROLI PRŮVODCE DÍTĚTE
NA JEHO CESTĚ ZA POZNÁNÍM.**

**NOVÉ POJETÍ PEDAGOGICKÉ ROLE
VEDE K AKTIVITĚ DÍTĚTE**

KONSTRUKTIVISMUS

Konstruktivistické pojetí výuky

vychází z předpokladu, že

- **svoje vlastní poznání si děti budují (konstruují)** samy na základě svých praktických zkušeností
- o každém tématu děti již něco vědí – mají o něm informace, poznatky, zkušenosti nebo alespoň představy
- **nejde o přenos zkušeností a informací od učitele k dítěti**, ale jde o **aktivní proces učících se**, při němž dítě své dosavadní zkušenosti a prekoncepty konfrontuje s druhými, porovnává je s novými informacemi a tím si vytváří nové poznání

NOVÁ ROLE UČITELE

Učitel vstupuje do nových a nezvyklých rolí

- **Inspirátor (motivátor)** – (nadchnout, aby děti byly zaujaté a chtěly dokončit, motivuje situací.....)
- **Facilitátor** – (příprava podmínek, podnětného prostředí, zprostředkuje zážitky, dává dětem co nejvíce zodpovědnosti))
- **Průvodce (konzultant, poradce)** – (pomoci dítěti zorientovat se...)

- **Učitel není uvnitř té činnosti, ale vně**
(práce učitele je před a po činnosti, hodnocení, PD)
- Učitel využívá **produktivních vzdělávacích metod**
(děti získávají poznatky a dovednosti samostatně prostřednictvím vlastní aktivity)
- Vzdělávání má být postaveno na **vzdělávacích strategiích**
(spontánní učení, prožitkové učení, situační učení, sociální učení, kooperativní učení)
- **Pravidlo tří**
(než jdu za dospělým, zeptám se tří dětí, učitel je pasivní, zodpovědnost je na straně dětí)

Toto je vlastně „příprava na školu“

Dítě na konci PV zpravidla:

- projevuje zájem o učení, objevování a poznávání světa kolem sebe
- poradí si v běžných situacích
- má osvojené základní sebeobslužné návyky
- vyjadřuje své potřeby
- pojmenuje své silné a slabé stránky, zájmy
- domluví se s ostatními, spolupracuje
- dodržuje základní společenská pravidla
- chová se ohleduplně k druhým
- adaptuje se na nové prostředí a přijímá změny

(RVP PV,s.10)

Návaznost na základní vzdělávání

Předškolní vzdělávání vytváří základy pro úspěšný vstup do ZŠ.

SLOVA OBVYKLE, ZPRAVIDLA

Očekávané výsledky učení v klíčových kompetencích a vzdělávacích oblastech z RVP PV dávají učitel v 1. ročníku základní školy představu o tom, k čemu jsou děti v předškolním vzdělávání vedeny a **co obvykle na vstupu do základního vzdělávání dokážou. Učitel na tyto výsledky navazuje s respektem k jejich aktuálním potřebám, možnostem a zájmům.**

(RVP PV,s.10)

TERMÍNY Z RVP PV...

Vzdělávání orientované na dítě

Učitel jako průvodce

Individualizované vzdělávání

Vzdělávací strategie

Spontánní učení

Kooperativní učení

Prožitkové učení

Situační učení

Sociální učení

Konstruktivismus

Podnětné prostředí třídy

Respekt k individualitě a jedinečnosti

Demokratický přístup

Respektující přístup

Podporovat a doplňovat rodinnou výchovu

Projekt ve smyslu projektového a činnostního učení

Flexibilní IB

OVU (očekávané výsledky učení)

VO (vzdělávací oblasti- ideál, ke kterému směřujeme - srdce ŠVP)

KK (kl.kom.- nadoborové vědomosti, dovednosti, zkušenosti pro život v 21. st.)

ZG (základní gramotnosti)

Propojenost se ZŠ

Týmová tvorba

Kvalita pedagogického týmu

Participace

Garderova teorie rozmanitých inteligencí

Propedeutikum

Pedagogické diagnostikování

Diagnostické portfolio

Průběžné vyhodnocování změn

Formativní hodnocení

Zpětná vazba o pokrocích

Autoevaluace

Zpravidla

Obvykle

(RVP PV NPI)

Nové RVP PV je nový pohled na to, co už v mateřských školách dlouho děláme.

Jen je nově na některé věci více kladen důraz.

A to např. na:

➤ **Vzdělávání orientované na dítě**

(dítě jako osobnost x dávám ti důvěru x naučíš se slušně žít s pravidly a důsledností)

➤ **Učitel jako průvodce**

(inspirátor – motivuje situací, facilitátor – zprostředkuje zážitky x dává dětem co nejvíce zodpovědnosti)

➤ **Učením v souvislostech**

(propojení s reálným životem, autentické situace)

➤ **Smysluplnost aktivit**

(vše má vycházet z přirozených situací, zážitků a hlavně her)

➤ **Podnětné prostředí**

(nabídka nezávislá na učiteli, učitel není uvnitř té činnosti, ale je vně)

➤ **Důraz na rozvoj kompetencí** (život ve 21.st., umět si poradit a žít)

➤ **Gramotnosti** (čtenářská a matematická s prolínáním do všeho a nenásilně)

➤ **Přesnější formulaci cílů** (co? proč? jak?)

➤ **Přemýšlet při plánování založeném na funkčním pedagogickém diagnostikování**

(Co si má dítě odnést? Jak mu to umožním? Jak poznám, že to zvládlo?)

Důraz kladen na:

- **Spontánní činnosti – hru** (nejpřirozenější činnost pro dítě)
- **Nepřímo řízené činnosti** (dám ti důvěru – ty to uděláš – děláš to pro sebe...)
- **Využívání vzdělávacích strategií** (na nich má stát veškeré vzdělávání)
- **Rozvoj kompetencí** (směřují k osobnostnímu rozvoji dítěte, nejsou normou, ale směrem či metou rozvoje dítěte)
- **Dítě jako osobnost** (dávat dětem co nejvíce zodpovědnosti, naučit dítě slušně žít, pro život v 21.st.)
- **Plánování založené na funkčním pedagogickém diagnostikování** (posun a pokroky dítěte)
- **Gramotnosti** (společně s klíčovými kompetencemi představují **propedeutiku** pro vzdělávací oblasti a obory, se kterými se dítě setká později)
- **Individualizované vzdělávání** (umožňuje dítěti vybrat si činnost)

Strategie 2030+ nám ukládá plnit tyto 2 strategické cíle

Implementace Strategie 2030+ povede k vytvoření a rozvoji otevřeného vzdělávacího systému, který reaguje na měnící se vnější prostředí a poskytuje relevantní obsah vzdělávání v celoživotní perspektivě.

Cílem vzdělávání v následující dekádě je základními a nepostradatelnými kompetencemi vybavený a motivovaný jedinec, který dokáže v co nejvyšší míře využít svůj potenciál v dynamicky se měnícím světě ve prospěch jak svého vlastního rozvoje, tak s ohledem na druhé a ve prospěch rozvoje celé společnosti.

STRATEGICKÝ CÍL 1

Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život.

STRATEGICKÝ CÍL 2

Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů.

OBSAH RVP PV

- 1. OBECNÉ ČÁSTI**
- 2. ZÁKLADNÍ GRAMOTNOSTI**
- 3. KLÍČOVÉ KOMPETENCE**
- 4. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI**

<https://prohlednout.rvp.cz/export>

1.Obecná část RVP PV

- 1. Vymezení RVP PV – legislativa** (zákony, vyhlášky...)
 - 2. Cíle a pojetí PV** – (PV podporuje zdravý rozvoj a prospívání každého dítěte, jeho učení, socializaci i společenskou kultivaci, zahrnuje v sobě všechny aspekty výchovy, vzdělávání a péče), (rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností, vzdělávací strategie, návaznost předškolního a základního vzdělávání)
 - 3. Pedagogický tým školy** (ředitel jako lídr MŠ, učitel jako průvodce dětí ve vzdělávání, asistent pedagoga jako partner učitele)
 - 4. Podmínky pro realizaci PV** (psychosociální, spolupráce školy s rodinou, organizace, životospráva, věcné podmínky)
 - 5. Vzdělávací obsah** (odpovídá specifikům PV, vytváří příležitosti pro učení a vzbujuje zájem o objevování a poznávání, je to kompaktní vnitřně propojený celek, jehož členění do vzdělávacích oblastí je orientační, stanovuje se s respektem k nerovnoměrnému vývoji dětí předškolního věku)
 - 6. Autoevaluace MŠ** (škola si v rámci tvorby ŠVP vytváří vlastní plán autoevaluace, poskytuje škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a slouží jako východisko pro další práci, jedná se o systematické, pravidelné a komplexní hodnocení jednotlivých oblastí práce školy: 1. podmínky vzdělávání, 2. průběh vzdělávání, 3.výsledky vzdělávání + dodáno 4. kvalita pedagogického týmu)
- Pedagogické diagnostikování** – probíhá průběžně a napříč, důležitou oblastí autoevaluace je vyhodnocování výsledků vzdělávání, které spočívá v míře dosahování OVU ve vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích (učitel je vyhodnocuje průběžně a systematicky prostřednictvím metod a nástrojů PD s podpořit každé dítě v jeho učení)
- 7. Zásady zpracování, vyhodnocování a úpravu ŠVP** (pokud škola dodrží zásady pro zpracování ŠVP, bude konkrétní ŠVP v souladu s RVP PV)
(RVP PV s. 20)

KA 1 Vymezení RVP PV

Charakteristika

„Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) **vymezuje hlavní principy, zpřesňuje požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku.**

Je **závazný pro předškolní vzdělávání** (dále jen PV) v mateřských školách, v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, v lesních mateřských školách, v přípravných třídách základních škol a ve třídách přípravného stupně základní školy speciální, zařazených do sítě škol a školských zařízení.“

(RVP PV, s.6)

- Státem vydaný rámcový dokument
- Závazný pro mateřské školy a tvorbu ŠVP
- Vymezuje rámec obsahu, podmínek a organizace předškolního vzdělávání
- Vychází ze školského zákona a souvisejících vyhlášek

Vymezení RVP PV – legislativní rámec

- ❖ **Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon (v platném znění)**
- ❖ **Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání**
- ❖ **Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných**
- ❖ **Zákon č. 563/2004, o pedagogických pracovnících**

Rámcový vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání
(RVP PV)

je závazný **dokument**, který stanovuje
pravidla a kvalitu vzdělávání
ve všech mateřských školách, lesních MŠ, přípravných
třídách ZŠ
i přípravných stupních škol speciálních.

Pedagogické diagnostikování

Cílem pedagogického diagnostikování je

- sledování vývoje a potřeb dítěte k zefektivnění jeho vzdělávacího procesu.

Diagnostické zjištění je podkladem pro

- nastavení cílené vzdělávací nabídky,
- průběžné vyhodnocování podmínek a průběhu vzdělávacího procesu tak,
 - aby každé dítě mohlo zažít pocit úspěchu a sounáležitosti.

Nejedná se o jednorázové vyhodnocení, naopak.

X

Jedná se o průběžné vyhodnocování změn a přizpůsobování se měnícím se potřebám jednotlivých dětí.

Cíl pedagogického diagnostikování

Cílem pedagogického diagnostikování je vytvořit systém, který umožní:

- **dítě poznat**, vycházet z toho, jaké je, jaké jsou jeho možnosti, schopnosti, dovednosti, co již umí a zná;
- **identifikovat** jeho silné i slabé stránky (prostor pro posun, zlepšení)
- **stanovit si** výchozí bod společné cesty, míru a přiměřenost podnětů;
- **průběžně podporovat a vyhodnocovat** přijímání podnětů, postupů, které dítěti pomáhají v procesu učení a vedou k pozitivní změně;
- **vyhodnocovat posuny** dílčí, shrnující;
- **stanovovat** krátkodobé i dlouhodobější cíle.

**POZNAT – IDENTIFIKOVAT – STANOVIT – PODPOROVAT – VYHODNOTIT – UPRAVIT -
STANOVIT – PODPOROVAT – VYHODNOTIT – UPRAVIT -
STANOVIT – PODPOROVAT – VYHODNOTIT – UPRAVIT**

Vyhodnocování PD

1. Rozhovor s kolegyní (zda pozorujeme stejně, názor, podněty, když se neshodneme, pozorujeme dál, domlouvat se, co a jak realizovat, kam vše směřovat, co diskutovat s rodiči)

JE DŮLEŽITÉ BÝT OBJEKTIVNÍ,

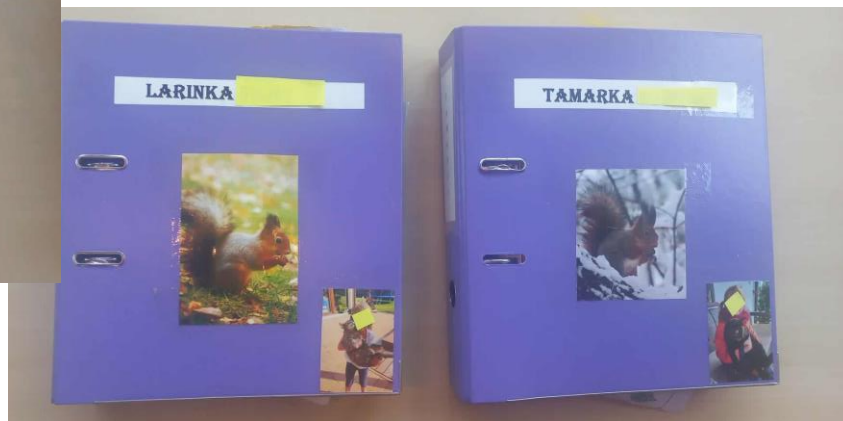
PEAGOGICKÉ DIAGNOSTIKOVÁNÍ DĚLAT SPOLEČNĚ A NÁVAZNĚ

2. Dialog s rodiči (uč.jako průvodce ve vzdělávání se domlouvá se zákonným zástupcem na společném postupu podpory dítěte při jeho výchově, vzdělávání a plynulém přechodu do ZŠ)

3. Rozhovor s dětmi (lépe se informujeme o výsledku jeho práce, pozor na riziko subjektivního pozorování, záleží na mnoha faktorech)

Př.: Kresba černou pastelkou – můžeme mít tendenci vyhodnotit jako smutný obrázek a dítě jen nemělo k dispozici pastelky)

Portfolia dětí

Triáda nad portfoliém dítěte

Triády nad portfóliem dítäte

2. Základní gramotnosti v RVP PV

Čtenářská gramotnost – propedeutikem jsou předčtenářské dovednosti (DJP)

Matematická gramotnost – propedeutikem jsou předmatematické představy (DJP)

Gramotnosti společně s klíčovými kompetencemi představují propedeutiku („předpřípravu“) pro vzdělávací oblasti a obory, se kterými se dítě setkává později.

3. Klíčové kompetence KK

Klíčové kompetence v PV **směřují k osobnostnímu rozvoji** dítěte.

Nejsou normou, ale **směrem či metou** rozvoje dítěte.

Společně s utvářením gramotností představují propedeutiku pro vzdělávací oblasti a obory, se kterými se dítě setkává později.

Klíčové kompetence KK

- k učení KKU
- komunikační KKK
- k občanství a udržitelnosti KOB
- osobnostní a sociální KOS
- k podnikavosti a pracovní KPP
- k řešení problémů KRP
- kulturní KKT
- digitální KDI

OVU očekávané výsledky učení – Ideál, ke kterému směřujeme

(KÓD KKT-000-000-PV1-001 – Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí)

Metodická podpora – komentář, rizika, vazby na ZV ve formě následujících OVU (pod svým kódem)

4. Vzdělávací oblasti v RVP PV

- Čtyři pilíře rozvoje dítěte, které se vzájemně prolínají.
- RVP PV rozděluje vzdělávací obsah do čtyř základních oblastí, které společně podporují harmonický a celostní rozvoj dítěte.
- Všechny oblasti spolu souvisejí – nelze je oddělovat, ale naopak propojovat v běžném denním programu, v integrovaných blocích i ve hře.

OVU očekávané výsledky učení – Ideál, ke kterému směřujeme

— KÓD DJT-TSB-000-PV1-001 – Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce

Metodická podpora – 1. vrstva - komentář, příklady

- 2. vrstva - vazby následujících OVU na ZV (pod svým kódem)
- 3. vrstva – metodika, náměty, nápady

4. Vzdělávací oblasti v RVP PV

➤ **DJT Dítě a jeho tělo**

- (tj. JSEM)
- **oblast biologická**
(zaměřena na zdravý rozvoj dítěte)

➤ **DJP Dítě a jeho psychika**

- (tj. PROŽÍVÁM)
- **oblast psychologická**
(děti se učí vyjadřovat, pojmenovat své pocity, přemýšlet o sobě i o světě kolem)

➤ **DDS Dítě, ten druhý a společnost**

- (tj. KOMUNIKUJI A SDÍLÍM)
- **oblast sociálně – kulturní**
(rozvíjíme mezilidské vztahy, empatii, spolupráci, dodržování pravidel a respektu k druhým, vztah ke kultuře, společenským normám, řešit konflikty)

➤ **DAS Dítě a svět**

- (tj. PEČUJI)
- **oblast environmentální**
(děti objevují svět kolem sebe, učí se vnímat jeho krásu i odpovědnost za něj – rozvíjíme vztah k přírodě a životnímu prostředí, přírodní jevy, změny v čase a prostoru)

Při vzdělávání ve třídě je vždy **vše propojené**.

Například když:

děti kreslí květinu (DJT + DJP),

➤ také mluví o přírodě (DAS)

➤ také půjčí pastelku kamarádovi (DDS)

Zde se propojují všechny oblasti.

Takto integrované činnosti jsou základem moderního předškolního vzdělávání.
(<https://prohlednout.rvp.cz/predskolni-vzdelavani/vzdelavaci-oblasti/djt>)

Strategie 2030+

**„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“
J. A. Komenský**

https://msmt.gov.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf

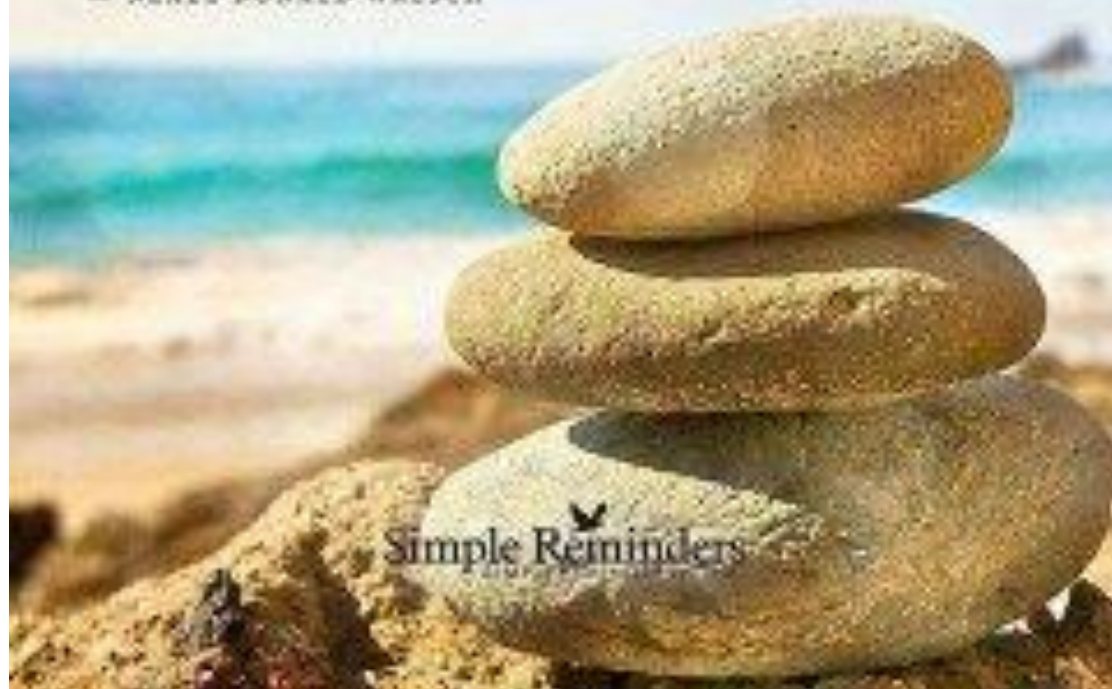
<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

I když se zdá, že se všechno jen rozpadá,
ve skutečnosti přitom vše zapadá na to správné
místo.

Důvěřujte procesu, kterým
procházíte.

— NEALE DONALD WALSCH

DĚKUJI ZA POZORNOST

PŘEJI VÁM,
AŽ VÁS PRÁCE S DĚTMI NAPLŇUJE,
PŘINÁŠÍ RADOST A SMÝSL.

AŽ JSTE DĚTEM
NEZAPOMENUTELNÝM PRŮVODCEM
NA JEJICH CESTĚ ZA POZNÁNÍM

